

Handläggare: Hans Söderström
Region Ytterstad
Miljöstrategiska enheten
Tel: 50826123
hans.soderstrom @gfk.stockholm.se

2004-01-30

Dnr 98-000-1600:6

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

Redovisning av gatu- och fastighetskontorets arbete med lokala investeringsprogrammet (LIP) marksanering under 2003

FÖRSLAG TILL BESLUT

Gatu- och fastighetsnämnden godkänner kontorets redovisning.

Olle Zetterberg

Solveig Svedgård

Göran Gahm

SAMMANFATTNING

Genom regeringsbeslut 1998-03-26 beviljades Stockholms stad bidrag för ekologisk omställning med 610 mnkr. Gatu- och fastighetsnämnden är huvudman för saneringsprojekt för 210 mnkr varav bidraget från staten utgör 90 mnkr. Det egentliga saneringsarbetet kunde inledas sommaren 2003 med Gasverkstomten och i oktober med Klara sjö. Den termiska reningsanläggningen startade driften vecka 3 år 2004 och uppnår goda resultat. Arbetet följs upp genom ett omfattande kontrollprogram. Stadens LIP-projekt avseende marksanering är det första steget i stadens arbete med att ta ansvar och åtgärda gamla miljöskulder.

UTLÅTANDE

Bakgrund

Stockholms LIP- projekt avseende marksanering är med bred marginal, såväl miljömässigt som ekonomiskt, det största mark- och sedimentreningsprojekt som utförts i Sverige. Genom dessa arbeten har staden inte bara

Bilaga 1: Rapport angående Gatu- och fastighetskontorets arbete med Lokala InvesteringsProgrammet (LIP) marksanering under 2003.
Bilaga 2: Markrening i Stockholm- ett steg mot en bättre miljö.

renat djupt förorenade miljöer utan också tagit ansvar för att åtgärda svåra miljöskulder.

Genom regeringsbeslut 1998-03-26 beviljades Stockholms stad bidrag för ekologisk omställning med totalt 610 mnkr. Gatu- och fastighetsnämnden är huvudman för sanering av förorenad mark och sediment för 210 mnkr varav bidraget från staten är 90 mnkr.

Enligt överenskommelse med LIP- kansliet skall en årlig redovisning lämnas över hur projektet framskrider.

Projektet är kraftigt försenat främst till följd av en mycket utdragen tillståndsprocess enligt miljöbalken inklusive tillåtlighetsprövning av rege- ringen. Det egentliga saneringsarbetet kunde inledas först i juli 2003 dvs fyra år försenat i förhållande till ursprunglig tidplan. Staden har efter särskild framställan medgivits förlängd sluttid för LIP- arbetet till 1 juli 2004. Rapporten till LIP- kansliet bifogas.

Arbetet under 2003

Regeringen meddelade beslut i tillåtlighetsfrågan i januari 2003 och överlämnade beslutet till Miljödomstolen för fastställande av slutliga villkor. Miljödomstolen fastställde 2003-04-22 villkoren för saneringsprojektet vilket dock överklagades med begäran om inhibition i den del som avsåg Gasverkstomten. Miljööverdomstolen avlog inhibitionsyrkandet genom beslut 2003-06-17 och arbetet med etablering och förberedelser startade omedelbart.

De egentliga saneringsarbetena inleddes i mitten av juli genom uppgrävning av förorenade delar av infartsparkeringen. Dessa massor mellanlagrades på en för ändamålet iordningställd yta i anslutning till den blivande platsen för reningsanläggningen.

Den termiska reningsanläggningen anlände med båt från Tyskland i mitten av oktober och efter intrimning och provkörning startade anläggningen sin ordinarie drift efter jul och nyårshelgen, vilket var något senare än beräknat.

Arbetet med rening av Klara sjö påbörjades i oktober men kunde inte slutföras till julhelgen som var planerat. Arbetet kunde dock slutföras under januari. Anledningen till den förlängda arbetstiden var de tekniska och miljömässiga svårigheter som muddring i anslutning till bostäder och i en känslig miljö i praktiken innebär.

En informationsplan utarbetades under våren vilket innebar att information om de planerade arbetena skickades ut till de berörda via post och anslag i anslutning till arbetsområdena. En särskild informationsskrift utarbetades och distribuerades.

Med hänsyn till de starka reaktioner som mött saneringen av Gasverkstomten från bl.a. boende i Hjorthagen anordnades i samarbete med stadsdelsförvaltningen informationsmöten vid två tillfällen under våren och öppet hus vid reningsanläggningen på Gasverkstomten i slutet av november.

Kontrollgruppen startade sitt arbete i direkt anslutning till att uppgrävningen av Gasverkstomten startade och omgivningsmätningarna som utförs av oberoende forskningsinstitution startade i mitten av oktober. Syftet med omgivningsmätningarna är att utreda om reningen av den förorenade jorden kan utgöra någon negativ hälsopåverkan för omkringboende.

Kontorets förslag/synpunkter

Den utdragna tillståndsprocessen inklusive överklaganden som skett har inneburit att tidplaner och arbetsplanering har fått ändrats kontinuerligt under projektiden. Förseningen har även inneburit en kostnadsökning för projektet från ursprungliga 210 mnkr till 250 mnkr vilket godkänts av kommunfullmäktige i särskilt beslut.

Den ursprungliga tidsplanen innebar att reningen av de aktuella områdena Klara sjö, Gasverkstomten och kv. Lyftkranen skulle genomföras under 18 månader, vilket i praktiken istället blivit 9 månader. Genom att driva de olika entreprenaderna samtidigt, där så är möjligt, bedömer kontoret att det belopp som bidraget från staten är grundat på kommer att vara upparbetat till den 1 juli 2004. Detta synsätt har godkänts av LIP- kansliet.

Även om saneringen av Gasverkstomten och Klara sjö ännu inte är helt klara pekar preliminära data på att reningsarbetet varit mycket framgångsrikt och goda resultat har erhållits framförallt vid Gasverkstomten. Den jord som schaktats upp i området har varit extremt förorenad med halter på flera tusen ppm cancerogena PAH . Efter reningsprocessen har mycket låga halter uppmätts och de uppfyller högsta kvalitetsklassen motsvarande känslig markanvändning.

De preliminära data som hittills redovisats från omgivningsmätningar och övriga mätdata från kontrollgruppens inspektioner visar att ingen risk för negativ hälsopåverkan föreligger för boende i området och marginalen till tillämpliga gränsvärden är betryggande.

Det har dock tidvis uppstått påtaglig lukt i samband med uppgrävningen av de förorenade massorna. Detta har gällt närområdet till saneringsarbetet men i bostadskvarteren har inte detta noterats vid något tillfälle.

Resultaten av mätningarna läggs ut på kontorets hemsida och en samlad rapport kommer att redovisas av den forskningsinstitution som utför mätningarna. Det skall understrykas att samtliga data från omgivningsmätningarna är preliminära, eftersom en manuell kvalitetsgranskning måste ske efter mätperiodens slut.

Stockholms LIP- projekt avseende marksanering är med bred marginal, såväl miljömässigt som ekonomiskt, de största mark- och sedimentreningsprojekt som utförts i Sverige. Klara sjö och Gasverkstomten kommer att avslutas inom någon månad, sedan tidigare är Sickla Udde färdigsanerat och människor bor i det område som sannolikt är stadens renaste ur markföroreningssynpunkt. I kv. Lyftkranen som är det sista området av de utvalda beräknas saneringen påbörjas i maj.

En bred kunskaps- och erfarenhetsbas har erhållits vilket redan har kunnat utnyttjats i andra och mindre markreningsprojekt i staden. Den valda strategin för genomförande och samordningen av de olika saneringsprojekten framstår som det miljömässigt och ekonomiskt bästa alternativet.

SLUT